

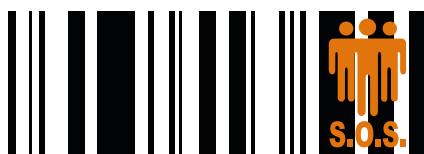
EURÓPA DOKÁŽE VIAC!

Využite svoj hlas
8. júna 2024



**Sledujte našu kampaň
o spotrebiteľských právach**

na webe a sociálnych sieťach
Spoločnosti ochrany spotrebiteľov



SPOLOČNOSŤ OCHRANY SPOTREBITEĽOV



VIAC BEZPEČNOSTI

MENEJ PRIEMYSELNÝCH TRANSMASŤNÝCH KYSELÍN V POTRAVINÁCH

Nariadenie EÚ stanovuje maximálny limit 2 g priemyselných transmasťných kyselín na 100 g tuku. Tento limit platí už niekoľko rokov vo viacerých členských štátoch EÚ.

UŽ ŽIADNY OXID TITANICITÝ (E171) V POTRAVINÁCH

Členské štáty podporili návrh Európskej komisie na zrušenie všetkých povolení na používanie potravinárskej prídavnej látky oxid titaničitý (E171) v potravinách. Prísada musela byť postupne vyradená z trhu do augusta 2022.

EÚ ZNIŽUJE MNOŽSTVO KONTAMINANTOV V POTRAVINÁCH

Tieto nečistoty poškadzujú naše zdravie. Najnovšie prijala EÚ opatrenia na zníženie prítomnosti rakovinotvorného akrylamidu v čipsoch, lupienkoch a sušienkach.





VIAC BEZPEČNOSTI

MENEJ ÚMRTÍ NA BAKTERIÁLNE INFEKCIE

Každý rok na infekcie spôsobené odolnými baktériami zomiera najmenej 25 000 Európanov. Jedným z dôvodov nechcenej rezistencie na antibiotiká je zneužívanie a nadmerné používanie antibiotík u hospodárskych zvierat. Vďaka novoprijatým pravidlám EÚ bude nadmerné preventívne používanie antibiotík u zdravých zvierat zakázané a niektoré antibiotiká, životne dôležité pre liečbu ľudí, obmedzené len na veterinárne účely.

NA TRHU EÚ JE VIAC AKO 100 000 CHEMIKÁLIÍ

Na základe zásady „žiadne informácie – žiadny trh“ EÚ vyžaduje od výrobcov chemických látok, aby registrovali a vyhodnocovali aj ich bezpečnosť. Spotrebitelia získali aj „právo vedieť“ a požiadať o informácie o chemikáliách, ktoré u nich vzbudzujú obavy.

SPOTREBITELIA V CELEJ EÚ NAKUPUJÚ BEZPEČNEJŠIE VÝROBKY

EÚ schválila reformu dohľadu nad európskym jednotným trhom v 2021. Dohľad nad trhom zabezpečuje, že výrobky uvádzané na trh sú bezpečné, v súlade so zákonom a na produkte musí byť uvedené celé meno a adresa výrobcu. Úrady tiež musia zintenzívniť kontroly produktov predávaných online, napríklad prostredníctvom mystery shoppingu.

SYSTÉM RÝCHLEHO VAROVANIA

Okrem právnych predpisov špecifických pre hračky a kozmetiku EÚ vytvorila aj všeobecnú bezpečnostnú sieť pre výrobky a stanovila pravidlá zodpovednosti. Ak sa na trhu nájde nebezpečný výrobok, členský štát ho pošle do systému rýchleho varovania EÚ (Safety Gate/RAPEX), čo je európska databáza na výmenu informácií medzi vnútroštátnymi orgánmi o nebezpečných výrobkoch nájdených na trhu.

KYBERNETICKY BEZPEČNÉ PRODUKTY

Podľa predpisov EÚ o bezpečnosti produktov je kybernetická bezpečnosť faktorom, ktorý je potrebné vždy zohľadniť pri posudzovaní celkovej bezpečnosti výrobku.



SPOTREBITELIA SA MÔŽU BRÁNIŤ SPOLU AKO SKUPINA POŠKODENÝCH

V júni 2020 sa inštitúcie EÚ historicky dohodli na prijatí smernice o kolektívnom uplatňovaní nárokov skupín spotrebiteľov. Prístup spotrebiteľov k spravodlivosti sa tak vo väčšine členských štátov výrazne zlepšil. Obrátiť sa na súd ako jednotlivec, najmä keď čelíme nadnárodnej spoločnosti, je často neprekonateľnou prekážkou. Pozitívom je navyše aj to, že kolektívne odškodnenie bude možné žiadať v širokej škále rôznych oblastí. Spotrebiteľia budú môcť podávať skupinové žaloby, keď boli porušené ich práva pri cestovaní, poskytovaní zdravotnej starostlivosti, finančných službách, ochrane osobných údajov či kúpe nefunkčného alebo nekvalitného výrobku.

PRÍSTUP K BEZPEČNEJŠÍM FINANČNÝM PRODUKTOM

V roku 2019 uzavrela EÚ dohodu na posilnenie a lepšie financovanie orgánov zodpovedných za dohľad nad finančnými trhmi. Tie dnes môžu stiahnuť toxické finančné produkty z trhu v prípade, ak spotrebiteľovi spôsobia značnú ujmu. EÚ tiež posilnila pravidlá na ochranu spotrebiteľov, ktorí si berú malé pôžičky alebo využívajú schémy „Kúp teraz a zaplať neskôr“ prostredníctvom smernice o spotrebiteľských úveroch.

LEPŠIA OCHRANA PRI CESTE LIETADLOM

Po sťažnosti spotrebiteľských združení na systematické porušovanie práv cestujúcich v leteckej doprave v prvej polovici roka 2020 a vyšetrovaní Európskej komisie a Európskej siete spotrebiteľských orgánov sa 16 veľkých európskych leteckých spoločností zaviazalo zlepšiť svoje pravidlá zrušenia letu po tom, čo v roku 2021 mnohí spotrebiteľia mali svoje peniaze u nich "uložené" vo forme poukázok.

DIGITÁLNE PROSTREDIE BEZPEČNEJŠIE PRE SPOTREBITEĽOV

Keď v auguste 2024 začne platiť smernica EÚ o rádiových zariadeniach, výrobcovia musia výrazne zlepšiť bezpečnosť pripojených zariadení a vnútroštátne orgány dohľadu nad trhom budú môcť nebezpečné výrobky z trhu stiahnuť. EÚ tiež prijala nové práva právnej záruky, ktoré od roku 2022 výrazne zlepšili ochranu spotrebiteľov najmä v oblasti digitálneho obsahu a aktualizácií softvéru.



VIAC PRÁV

TOVAR KÚPENÝ NA DIAĽKU MÔŽETE VRÁTIŤ

Ak sa vám nepáčia nohavice, ktoré ste si objednali online, legislatíva EÚ umožňuje nákup zrušiť a peniaze žiadať späť. Keď sa nová práčka, ktorú ste si kúpili, po 4 mesiacoch pokazí, máte právo ju dať opraviť alebo vymeniť.

EÚ CHRÁNI NAŠE SÚKROMIE A OSOBNÉ ÚDAJE NAJVIAC NA SVETE

Vďaka zákonom EÚ máme kontrolu nad tým, čo sa deje s našimi osobnými údajmi, a spoločnosti a verejné orgány musia byť transparentné a nesú zodpovednosť za to, ako ich používajú.

ZÁKON O ZÁKLADNOM BANKOVOM ÚČTE

V čase, keď je nevyhnutné mať účet v banke, aby sme mohli dostať výplatu, sociálne dávky či zaplatiť účty za energie, má vďaka EÚ každý občan právo na základný bankový účet.

NOVÉ PRAVIDLÁ PRE CESTUJÚCICH V LETECKEJ DOPRAVE

Ako cestujúci leteckou dopravou máme právo na vrátenie peňazí a kompenzáciu, ak bol náš let zrušený do 2 týždňov pred plánovaným odchodom. V prípade oneskoreného príchodu máme tiež právo na vrátenie peňazí alebo (v niektorých prípadoch) aj na kompenzáciu.

NUTRISCORE

Potraviny a nápoje predávané v EÚ musia mať na etikete podrobné označenie pre výživové hodnoty, aby spotrebitelia presne vedeli, koľko cukru, soli alebo kalórií obsahuje cereálna tyčinka, paradajkový kečup alebo ich športový nápoj.

PRAVIDLÁ SIEŤOVEJ NEUTRALITY

Pravidlá zabezpečujú, aby sme sa mohli slobodne rozhodovať o tom, čo budeme robiť na internete, a bránia telekomunikačným spoločnostiam vytvárať rýchle a pomalé pásma v závislosti od toho, koľko sme ochotní zaplatiť.



LEPŠÍ VÝBER

LEPŠÍ PRÍSTUP K LIEKOM

Členské štáty doteraz sami individuálne posudzovali nové lieky a zdravotnícke pomôcky z hľadiska ich pridanej hodnoty, a krajiny koordinovali svoje hodnotenia len na dobrovoľnom základe. To často viedlo k duplicitě. Od roku 2025 začne EÚ koordinovať hodnotenie nových liekov a zdravotníckych pomôcok prostredníctvom nariadenia o hodnotení zdravotníckych technológií. Vďaka tejto novej legislatíve by spotrebitelia mali získať lepší prístup k liekom, ktoré potrebujú, a znížiť zbytočné náklady na zdravotníctvo v národných rozpočtoch. Niektoré lieky a zariadenia sú pre spotrebiteľov výhodnejšie ako iné, preto je dôležité, aby práve tie preplácali aj zdravotné poisťovne.

VÄČŠÍ VÝBER PRE SPOTREBITEĽOV V ONLINE SVETE

Nová legislatíva EÚ o digitálnych trhoch stanovuje povinnosti a zákazy pre veľké technologické spoločnosti, aby nepoškodzovali spotrebiteľov tým, že vytláčajú svojich inovatívnych konkurentov alebo používajú nečestné obchodné praktiky. Medzi takéto zákazy patrí propagácia ich vlastných služieb pred službami konkurentov alebo podmienka používania ich vlastných digitálnych platobných služieb na nákupy ďalších aplikácií. Novoprijaté pravidlá poskytnú spotrebiteľom väčší výber a ochranu napríklad pri výbere aplikácií a služieb, ktoré používajú. Akt o digitálnych trhoch sa v praxi začal postupne uplatňovať od mája 2023, skutočné zmeny však prídu o niečo neskôr.





LEPŠÍ VÝBER

VYLEPŠENÉ PRAVIDLÁ PRE MOBILNÝ ROAMING

Nové pravidlá roamingu platia od 1. júla 2022. Členské štáty EÚ sa začiatkom roka dohodli na predĺžení pravidiel roamingu do roku 2032. Okrem pokračujúceho zákazu poplatkov za roaming musia teleoperátori spotrebiteľom, ak je to technicky možné, pri roamingu poskytovať rovnakú kvalitu služieb, ako keď sú vo svojej domovskej krajine. Spotrebitelia budú tiež lepšie chránení pred šokovým rastom účtov pri neúmyselnom pripojení k mobilnej alebo satelitnej sieti mimo EÚ.

POHODLNÉ A RÝCHLE NABÍJANIE ELEKTROMOBILOV

Vodiči elektromobilov si musia byť istí, že svoje auto ľahko nabijú kdekoľvek. To si vyžaduje dostatok na používanie pripravených nabíjacích staníc. Nové pravidlá pre infraštruktúru nabíjania elektromobilov umožnia spotrebiteľom platiť debetnou alebo kreditnou kartou; sprehľadnia ceny účtovania vo formáte cena/kilowatthodina (kWh) podľa logiky cena/liter, na ktorú sú vodiči zvyknutí. Nové pravidlá sa zavádzajú postupne a už existujúce rýchlo nabíjačky pozdĺž hlavných ciest EÚ by mali prijímať platby kartou do roku 2027.

NIŽŠIE BANKOVÉ POPLATKY V ZAHRANIČÍ

Pri elektronickej platbe do inej krajiny eurozóny alebo pri výbere peňazí zo zahraničného bankomatu, ktorý používa eurá, vám už vaša banka nemusí účtovať viac ako by stál rovnaký typ platby alebo výber doma.





VIAC UDRŽATEĽNOSTI

JEDNODUCHŠÍ, ĽAHŠIE POCHOPITEĽNÝ ENERGETICKÝ ŠTÍTOK

Triedy A+, A++ a A+++ z energetických štítkov zmizli v roku 2021. Práve tu bola predtým zoskupená väčšina spotrebičov a nižšie triedy zostali prázdne, čo nemálo spotrebiteľov chápať tak, že chladnička A+ je najmenej energeticky účinná. Jednoduchá škála A až G, kde sa pre najúčinnnejšie produkty používa A, je oveľa zrozumiteľnejšia a podporuje inovácie v oblasti energetickej účinnosti.

ČISTEJŠIE AUTÁ NA EURÓPSKYCH CESTÁCH

V roku 2022 EÚ rozhodla, že od roku 2035 už nebude možné predávať nové autá so spaľovacím motorom. To prospeje peňaženkám európskych vodičov aj životnému prostrediu. Stredne veľký elektromobil, kúpený v roku 2021, je už dnes finančne najzaujímavejším riešením počas celej životnosti auta. Elektromobily sú tiež najspravodlivejším motorom na trhu, pretože majitelia z druhej a tretej ruky znášajú menšiu administratívnu záťaž a užívajú si ich nízke náklady na údržbu a prevádzku.

NOVÉ MOŽNOSTI SAMOVÝROBY ENERGIE

Vďaka pripravovaným pravidlám EÚ budete mať právo vyrábať, spotrebovať, skladovať a predávať vlastnú energiu. EÚ tiež zníži zbytočnú administratívnu záťaž pre spotrebiteľov, ktorí vo svojich domoch vyrábajú elektrinu z obnoviteľných zdrojov.





VIAC UDRŽATEĽNOSTI

TRI ŠTVRTINY VŠETKÝCH VNÚTROŠTÁTNYCH PRÁVNÝCH PREDPISOV NA OCHRANU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA POCHÁDZAJÚ Z ÚROVNE EÚ

Konkrétnymi výhodami pre spotrebiteľov je napríklad čistejšia pitná voda a voda na kúpanie, čistejší vzduch vďaka zníženiu priemyselných emisií a emisií z dopravy, nižšie množstvo chemikálií vo výrobkoch, menej odpadu a vyššia miera recyklácie, energeticky účinnejšie budovy a výrobky...

- ★ Vďaka pravidlám EÚ pre ekodizajn sú mnohé spotrebiče ako práčky, elektrické ohrievače či chladničky energeticky účinnejšie, vďaka čomu každý rok ušetríme priemerne 332 EUR.
- ★ Kvôli prísny limitným hodnotám emisií CO₂ spotrebujú autá menej paliva a na čerpacích staniciach platíme menej.
- ★ Vďaka environmentálnej značke Ecolabel, ktorá platí v celej EÚ, si môžeme vybrať z množstva environmentálne excelentných tovarov a služieb.
- ★ Energetická účinnosť prospieva našim účtom za energie aj životnému prostrediu. Vďaka revízii smernice o energetickej účinnosti bude pre zraniteľných spotrebiteľov, vrátane energeticky chudobných, k dispozícii viac opatrení na zvýšenie energetickej účinnosti.





Sledujte našu kampaň o spotrebiteľských právach

na webe a sociálnych sieťach
Spoločnosti ochrany spotrebiteľov



www.sospotrebitelov.sk